

PERŽVALGA.

Neseniai viena ypata iš Berlyno mums pranešė, kad Povilas Višinskis, žinomas draugijos veikėjas ir rašytojas, išvažiavo į Šveicariją. Dabar vėl ta pati ypata rašo: „Pranešu nesmagią žinią: Povilo Višinskio netekome... Jo mirimas atneša Lietuvai didelę bledį. Buvo tai žmogus, kurs iki paskutinei valandai rupinos apie žmonijos labą, — užsitarnavo. Gabenamas Lietuvon, į Vilnių, kelionėj pabaigė savo gyvenimą”.

— „Gaz. Wil.” praneša apie naują lietuvių laikraštį: — Neuzilgio žada išeiti Vilniuje savaitinis laikraštis lietuvių kalboje p. v. „Nauja Gadyne”, skiriamas miestų ir kaimų darbininkų ir mažžemių valsčių reikalams. Tas laikraštis bus prieinamas platiems siems klodams ir sutrauks apie save radikališkiausias lietuvių pluksnas, kurios ikišiol negalėjo, dėl persitikrinimų, dabinuiose legališkuose laikraščiuose dalyvauti.

— Trys savaitės atgal iš Berlyno universiteto Prūsų valdžia pavarė 20 Maskolijos studentų ir studenčių. Teip telegramas garsino. Paskiau vėlei pranešė, kad policijos viršininkas apgarsinęs, kad tik tai 20 studentų yra pavaryta. Jiems duota da tiesa atšaukti į vidaus dalykų ministeriją. Priezastis pavarymo, ta, kad per susirinkimus tie studentai sakė revoliucijines kalbas (be abejonės, tik apie Maskoliją, bet Prūsų despotizmas mat negali negelbėti Maskolijų valdžios.

— Kalvarijos kalėjime pasimirė vienas lietuvis politiškas nusikaltėlis, Jančauskas, kuris buvo pašautas ir kalėjimam įmestas. Visi politiškieji ir daug kriminalistų, padarę kolektą ir surinkę kiek pinigų, papuošė velionio grabą, nupirko vainiką. Buvo pra-

kalbos lietuviškai, rusiškai ir žydiškai. Kaliniai 3 kartus telegrafavo pas gubernatorių, iki išsiklunkė leidimą politiškams lydėti numirėlių. Kareivių apstota 12 išrinktų kalinių lydėjo ant kapinių. Buvo didelė minia žmonių. Buvo girdėtis revoliucijiniai šauksmai.

— Labai navatnei, kaip matyt iš „Gaz. Wilenska”, eina dumos rinkimas tarp Vilniaus lietuvių ir lenkų. Lenkų komitetas išleido atsišaukimą su vardais rinkėjų ir kandidato į dumą (Wróblewski). Vienas komiteto sąnarys tuojaus protestuoja, kad atsišaukimas, jam nesant išleistas, visai nacionalistiškai-šovinistiškas ir ultraklerikališkas; keli protestuoja, kad juos pastatė į rinkėjų gilitą visai jiems neorient ir nežinant. Lietuvių grupa susidėjo (tėmyk!) su žydais, kurie jiems suteikė kelias rinkėjų vietas. (Tarp tų yra ir kunigas lietuvis...) Šiaip būtų nieko; bet tie lietuviai pastatė į savo tarpą Smetoną, advokatą, kurs, pats nebudamas Vilniuje, per Jablonskį praneša, jog jis jokios kalbos neturėjęs nė su lietuvių grupa, nė su žydais: jo pravardė visai jam nežinant patekusi į rinkimų lakštą.

— „Lietuvos” N16 apgarsintas „Tekstas rezoliucijų, priimtų ant seimo Philadelphiaje 22 vasario, 1906 m., išsiųstų ant vardo caro ir įstai goms žymesnėms Maskolijoje”. Pasirašo: kun. M. Peza, pirmasis, T. Dudas, kasierius, ir seimo sekr. Daukša.

Mums neteko matyti nė rusiško, nė lietuviško tų rezoliucijų teksto; delto ir mūsų skaitytojai neturėjo progos įsias pamatyti.

— Angliakasių unija susitakė su kasyklų savininkais, — streikas pasibaigė. Visus streikičius ponai priima į darbą, streiklauzius paleidžia, išvaro iš savo pašiurių, tam tyčia patatyti.

Isz Lietuvos.

Iš Griškabudžio valsčiaus, Naumiesčio pav., Suv. g. Gerulių Baltusio du sunų: Jurgis (da visai jaunas) ir Motiejus (kurs tik pereitą rudenį išėjo iš Vilniaus kalėjimo, atsedėjęs 4-ris metus už knygas) yra gandomi caro bazi-buzukų. Keturioms nedėliams prieš velykas buvo pas Baltusį kazokai su žemsargiais ir jų vyresnysis. Jie atsitrankė prisiputę nedėlios dieną, kaip tik žmonės pradėjo eiti iš bažnyčios namo. Namieje buvo tik pats tėvas, vyriausias sunus Petras ir mergaitė. Atsitrenkusi gauja tuojaus kaip žvėrys pagedę puolė gričion. Pirmiausiai Griškabudžio žemsargis Doroščenka puolėsi prie Baltusio, kad jis atneštų jam savo revolverį ir šaudyklę. Baltusis teisinosi neturįs. Tada klausė, kur jo sunų Motiejus ir Jurgis, ir kardą išsitraukęs išbadė palovę, o neradęs, pridėjo kardą B-siui prie kaklo, žadėdamas nukirsti, jei nepasakys kur juodu. Paskui vienas kazokas pribėgęs kirto jam per pečius ir galvą su kančium teip, kad vos jis nekrito ant daikto. Paskui žems. Doroščenka pridurė: „gerai tau, kam, girdi, tu tokius vaikus auginai, geriaus, kad tu butum jųjų neuzanginęs”. — Paskui klausinėjo: keli vaikai ir kur jie. Baltusis pasakė, kad vienas užrubežj, o kitų dviejų nežinąs kur dingo, sako, ir turbut pas jį nuvažiavo. Gaudu juodu ant nužudymo, kaip Doroščenka sako: „kur mes juos patiksim, ar namie, ar ant lauko, ten bus jiems dekretas. Ir tau kaip ir visiems namiškams bus galas!...”

Pasekmės to kazokų atsilankymo tokios: kazokai (kurių buvo 7) išlaužė štakietus darželio, sulaužė vartus, išmin-džiojo su arkliais rugius, laktydami apie triobas; pavogė

peilį lenktinį, dvejas pirštines, 3 skepetaites nosines, akinius, divoną avizų prisisėmė į žiup-tuvus kiekvienas ar po 3 gorčius, ir kitus daiktus, kurių nē pats Baltusiai nežino, ar juos kazokai, ar gal kas kitas nu-čiupo. Toks tų budelių pasi-elgimas žmones kelte kela prieš valdžią. Laukiama vi-suotino sukilimo, kada mies-tuose prasidės streikai....

B. P.

Pilviškiai, Senapilės pav. Laiškas rašytas 12 d. balandžio vieno ukininko Griškabudžio valsčiaus, Naumiesčio pav. p. s savo sunų Amerikon).

.... Pas mus jau atšilo 2 sanvaitēm prieš velykas, o dabar jau po velykų tikras pavasaris užstojo: rugeliai, žolė ir dobilai pradeda kilti, medeliai jau sprogsta, tik nėra pas mus ramybės. Lietuvoje ir Rusijoje sumišimas ir streikai. Kur tik pasisuksi visur išgirsi nesmagių naujienų: kur sušaudė ar pakorė kariautojus už žmonių gerovę, tai kur suareštavo ką caro budeliai kazokai; jie visi lauke tik maišto, kad paskui gautų prisistinti nekaltų žmonių krauju savo godžias koseres. Beje, Pilviškiuose dabar buna 5 ginkluoti žemsargiai su revolveriais kardais, šaudyklėmis ir net štilietais, — lauke sumišimų. Per atlaidus ir jomarkus vaikščioja visi penki skersai ir išilgai gatvėmis, saugoja tą pragarinį šaltinį — monopolijų. Teipgi daug ir šnipų laikosi Pilviškiuose, nuo kurių išdėvimo ne vienas jau žuvo, nukentėjo ir dar gal žus. Teip tai ana suėmė J. Kačergį kurį nežmoniškai sudaužė caro budeliai ir vis per priežastį tų šnipų-išdavikų. Žmogaus (Kačergiaus) kunas buvo vienu žaizdų net ir galvą perskėlė su kardais mušdami. Ant jo sako šnipai nurodinėjo buk jis agituoja žmones prieš valdžią, liepęs mušti žemsargius, žemsargius, raštines draskyt, monopolius

griaut ir panašių melagysčių „darodinėjo“ ant nekalto žmogaus. Nemenkai jis žmogus nukentėjo: ilgai sirgo po tam sumušimui ir kaip tik biskį pasveiko tai pašaukė tardytojas Senapilėn, kur nuvykusį įmetė kalėjiman, kur ir dabar tebesėdi. Sako ant velykų atvalnys, bet tų „sakyimų“ niekas dabar neklauso. Teipgi paėmė Juozą Rimšą (Margių sodžiaus, Paezerių vals.), Baltrušių Aleksaituką (vaikiną ar 16 metų) ir daug kitų. Dabar jau visi rengiasi ant ginkluoto maišto, ant darbininkų visos pasaulės šventės — 1 d. gegužės. Dievas žino kas nusidės!

Beje, įdomus atsitikimas: 2 d. kovo buvo girdėti giaustinis nekuriuose vietose ir perkunas trankė. Ah! kad tas perkunelis, bereikalingai tviskydamas į nieko neprasikaltusius gluosnius, verčiau nugramzdytų savo vilyčias į širdis tų žmogžudžių caro kazokų, tai būtų kas kita!...

...Teip tai vaikeli pas mus! Jau kad tik Dievas duotų, kad pakiltų šiek-tiek javai, tai tąsyk susirinkus keliems į rugius kur, o atjojant gerai paspragit švininių žirnių... Bet gal ir paspragis da!...

Sudie suneli; lauksiu atrašo
Tavo tėtis *

Iš Sasnavos parapijos, Senapilės pav. (Laiškas). — Mielas sunau. Vakar apturėjau laiškėlį nuo tavęs, šiandie kaip atsitiko proga, tai yra susivaišavo visi gaspadoriai į Senapilę dėl rinkimo atstovų į ciesaorišką dumą (seimą), tai ir aš galėjau greitai prisijusti atgalios laiškėlį.

Dabar parašysiu, sunau, nors paviršutiniai mūsų krašto atsitikimus. Nušovė Vinšų Kubilių, buk jisai valdzios šnipas Matulevyčią Gizų Rudos ir daug kitų tokių valdzios šnipų. B. Overuką iš Pavarnabudės paėmė pirmiausia, o da

bar ir jaunesnius paėmė atjoją kazokai: Kasakaituką Klevinių, Sasnavos parapijos, Lapuką, Kurtinaitį Zarečkę, Senapilės parapijos ir daug kitų. Daug peršovė pas mus kazokai. Taigi matai kokios pas mus skerdynės ir da nežinia kada pasibaigs tos skerdynės. Da bučia pamiršias parašyt vieną atsitikimą. Danbavos kaime Sasnavos parapijos toks buvo atsitikimas. Atjojo nežinia iš kur devyni vyrai apsiginklavę pas abieščiuką Šiugzdą uzziruotoją girios, pradėjo versti duris, girios užziurėtojas paklausė ko norite; jie nieko nežiurėdami išlaužė duris. Kaip tik įėjo į vidų, Šiugzda šovė į tuos vyrus ir sužeidė vieną žinomą vyrą iš Sasnavos parapijos J., liko sužeistas į koją anie teipgi nebėgo, tuo šovė į Šiugzdą ir užmušė į smert. Jie norėjo paimit iš jo pinigų, ale nieko nerado. O tas Šiugzda ir buvo geras Mikės šnipas. Tokių labai daug buvo atsitikimų. Užšovė raudonsiulių ir sicilistų ir prikimšti pilni kalėjimai. Kaip netelpa tai išvaro į kitus miestus. Taigi, sunau negalima būtų į jaučio skurą surašyt visus atsitikimus. Ką gaspadoriai nukentėjo, turėjo už visas iškadąs rundui padarytas užmokėt. Dabar jau biskį apsispakajino, ale kaip girdėt sulaukus pirmą Mojaus tai gal but ir vel didelis susirėmimas.

Taigi kaip augščiaus minėjau šiandien rinkimas atstovų. Rinkimai daromi šiteip: pirmiausia nuo mažiausio sklypelio lauko iki 20 margų sušaukė į valsčių, išrinko 2 į pavietą; dabar visi, ukininkai ir dvarponiai šiandien rinks į guberniją po kelis vyrus. Gubernijoje mūsų iš tų išrinktųjų rinks 2 tikrus atstovus į ciesaorišką seimą (dumą). Dabar spėt, kada prasidės seimas, nėra žinios, tolyn vis stumia valdzia. Taigi tokios pas mus naujienos. Sudie. F. L.

Iš Kauno gubernijos.

(Ištraukos iš „Darb. Balso“).

Antazavės valsčius (Zarasų pav.). Antazavės valsčius prigul prie tamsesnių Lietuvos kampų. Žmonės gyvena dideliuose kaimuose, nuskurdę, sumišę su sentikiais ir „šlėktomis“ („žabagrauziais“, kaip juos ten paprastai vadinama). Kalba daugiau lietuviškai, ypač aplink Antazavės miestelį; mokslai mažai tėra, ir žmonių išsilavinimas žemai pastatytas. Antazavės miestelis dar tuo atsižymi, jog iš jo dvaro paeina dabartinis Vilniaus vyskupas baronas Ropp'as. Nuo miestelio iki „grapienės Ruopienės“ dvarui bus gal pusvarstis. „Grapienė“ (teip ją ten vadina) ir jos trys dukters kalba tarp savęs lenkiškai, o su žmonėmis ir dvaro darbininkais — lietuviškai. Dabartinis Vilniaus vyskupas praeitą vasarą (apie sekmines) buvo atvažiavęs savo tėviškėn, į Antazavės dvarą ir viešėjo trejetą savaitių. Jo prigimta kalba, kaip „grapienės“ ir „panyčių“, yra lenkiška, bet lietuviškai vyskupas ir gi moka „nuo senų-seno“. Taigi visai neteisybė, buk p. Ropp'as nemokėjęs nė lietuviškai nė lenkiškai ir tik tapęs vyskupu trumpame laike išsimokino tų dviejų kalbų, buk tuo išreikšdamas savo neva meilę jam pavestų „avelių“ ir parodydamas savo gabumą ir „gerą galvą, gerą pomietį“, kaip daug kas mano...

Zarasai. Ką mano kareiviai apie dabartinę revoliuciją, matyt iš sekančio. Vienas ukininkas, norėdamas pasišaukti su kareiviais, paėmė porą butelių degtinės ir su jaja vaišino keturis kareivius. Jie pasisakė iš kur esą (du buvo iš Vilniaus rėd., viens iš Gardino ir viens iš Minsko rėd.); juos atvarę į Ezerėnus maišto malšinimui; jie teipgi buvo pasikėlę prieš savo viršenybę,

aficiarius, bet juos tuojaus išskirstę po kitus pulkus. Kaslink areštų, kareiviai teip pasakė: „Dar du-tris mėnesius gali trauktis „maištininkų“ persekiojimas, ir per tą laiką, kas jaučia save kaltu, tas tegul slepias kaip tik galėdamas, o paskui, kada sukilsiant ir kariumenė, tada bus galas budių valdziai“... Ukininkas paklausė, ar galės teip padaryti kariumenė, vienas iš kareivių atsakė: „Juk maž kiekvienas kareivis širdyje neapkenčia valdzia, aš tuojaus kilčiau prieš valdzia, jis teipgi, maž ir visi atskiriam teip mano, bet mes nežinom, kaip darytų devintas-dešimtas, mes negalim teip susinesti tarp savęs, susišnekėti, bet ant pavasario, tikimės, dalykai pasitaisy, gal ir mes sukilsim, — tada veikiai nugriausim neapkenčiamąją valdzia. Toliau vel kokiam tai kaime kazokai sakė: „Kad jūs buntavojatės, tai dar nieko, bet kada mes pradėsime „buntavoti“, tai bus „štuka“! Mes tai tuoju padarysim naują tvarką“!

Kriaunos (Ezerėnų pav.) Kaip tik pasklydo žinios apie duotas 17 spalio „liuosybes“, kriauniečiai pradėjo veikiai krutėti. Šventadieniais buvo sakomos prakalbos, kurias žmonės išpirmo klausė su baimė ir nelabai joms tikėjo; bet vieną nedėdienį prabačius K u š l e i k a bažnyčioje pasakė žmonėms, kad jie klausytų „tų vyrų, kurie jiems sako pamokslus, nes jie jums gerą padaryt nori, jie gerai daro: jų nesibijokit, drąsiai darykit, ką tie vyrai („sicilistai“) sako“. Valsčionys dabar su mielu noru klausė „tų vyrų“ prakalbų, darė sueigas, susirinkimus; dvaruose darbininkai pradėjo bruzdėti, streikuoti, reikalaudami didesnės algos ir žmoniškio gyvenimo. Tas dvarponiams matyt nelabai patyko. Tuojaus Veissenhof'as iš Pakriaunio dvaro ir Romer'as iš

Bagdoniškiio dviese ant vieno arklio ir be vežėjo (nors pirma jie važinėdavo su ketvertu arklių) atbildėjo pas prabasčių ir parašė jį iš sakyklos „buntaučikus“ pabarti. Ateinančią nedėlią prabasčius ėmė sakyti apie „tuos vyrus“ visai kitaip: jie visi esą žydų bernai, dykūnai, dykaduoniai, žmonės tik „buntavoja“, o pavasarį eis klėčių vogt — rėkė įkaitęs prabasčius Kušleika ir taip įsileido keiksmuose, kad net suklydo apšaukdamas kalėdas; aakė, jog „kučios“ preina nedėlioj, o kalėdos panedėlyje. Išėję iš bažnyčios žmonės labai stebėjosi iš taip griežtos prabasčiaus žodžių permainos ir nežinojo, ką tas reiškia. Vienas iš „tų vyrų“, atsisukęs į žmones, tarė: „Vyrų, neklausykite to parizeušo, ką jis šian dien plepėjo: ponai jį papirko, jis jiems ir tarnauja“. Prabasčius dagirdo tą kalbą ir nuvažiavęs Rokiškį ant „kunigų seimo“, apskundė antstoliui keletą „maištininkų“. Atsirado dar keletas išdavikų, ypač Jonas Busilas iš Kriaunų m., kurs taip gi prisidėjo prie to judoško darbo.

„Gazeta Wilenska“ apie lietuvių spauda.

Jau buvo minėta „Vienybės“ lenkų dienraštis „Gazeta Wilenska“, išeinantis Vilniuje. Yra tai progresyviškas, bet ne partijinis dienraštis. Jame daug telpa žinių apie lietuvius, jų darbus. N24 ir 25 randame p. M. Biržiškos straipsnį „Prasa peryodyczna litewska“ (perijodiškėjei lietuvių raštai). Ta recenzija geriau supažindina skaitytoją su lietuvių legališkąja spauda, negu pačių lietuvių recenzijos. Nors trumpai paminėsiu čia svarbesnius dalykus.

„Lietuvių Laikraštis“ iš-syk buvo vedamas studentų—keli pirmutiniai jo num. Toliaus

jo leidejas Smilga, budamas po įtekme artymiausio ratelio, susidedančio iš kunigų — dvasiškos akademijos profesorių ir konservatyviškai—klerikališkos Labdaviškosios Lietuvių Draugovės Peterburge, išėjus kėliems „L. L.“ numeriams, pašalino studentus nuo vedimo (kierownictwa) laikraščio.

„V. Žinių“ redakcija ir bendradarbiai susidėję „labiausiai žinomų pirmėiviškosios Lietuvių Demokratų Partijos (LDP) ir net kelių ypataų prilaikančių socialdemokratiškos programą ir abelnai radikalios jaunomenės“. Leidėjui Vileišiui anaipol nepatikdavo pirmėiviškoji jo dienraščio pakraipa, bet turėjęs taikytis su tuom. kadangi grėšė dienraščiu nu puolimas. Ant galo stumiamas savo konservatyviškų draugų, jis liovėsi kokietavęs su pirmėiviais ir atvirai puolė į glėbį konservatizmui.

„Teip tai konservatistai ir „Vil. Žiniose“ ėmė viršų ant pirmėivių ir tas dienraštis nuo to laiko pradėjo talpinti ilgus polemiskus straipsnius apie „Lenkų klausimą Lietuvoje“, korespondencijas apie visokias lenkų klastas, nayviškas iki komizmui tankiai nukrypusias leidejo ir kitų išėigas prieš socializmmą ir revoliucijos judėjimą. Straipsnių turinys pasidarė nuobodus, vienodas, tankiai suprantamas tik pačiam straipsnio autoriui; korespondencijos, jeigu neprioduodavo joms gyvumo „patrijotiškoji“ tendencija (butinai lenkpriešiška), nayviškai kvailos ir nuobodžios; kalba, gal tai patrijotiškai, bet barbariškai valoma nuo svetimų priemaišų, nesuprantama ne tik liaudžiai, bet ne kartą ir inteligencijai“.

„Abelnai lietuvių visuomenė niekad neužmirš „V. Ž.“, kad kuomet pirmėiviškoji lietuvių inteligencijos dalis, Liet. Demokr. ir L. Soc.—Demokratiška, ypatingai šioji paskutinė, karš-

čiuodama trusė apie politišką liaudies susipratimą daugiausia nelegališką keliu, kadangi legališką jai uždarė... kas gi tai mislytų!... iš didžios dalies ir „V. Ž.“ leidejas; kuomet L. Soc.—D. surengdavo kaimuose streikus, manifestacijas ir demonstracijas po kaimus, miestelius ir miestus; kuomet platinosi revoliucijos sukury, — vienaitinis lietuvių dienraštis buvo užimtas uostinėjimu visur esančios „lenkų intrigos“, polemiko su lenkais šovinistais (Pabraukta mano. Vertėjas) ir korespondencijomis apie vagystes, užmušėjystes ir kitus kriminališko turinio atsitikimus ir tt.“

Apie lietuvių susivaziavimą Vilniuje lapkr. 4—5 d., p. M. Birž. rašo, kad jį užmanė keli „patrijotai“, esą „geros valios žmonės, bet visai ne politikai ir mažai apsipazinusieji su esančiu stoviu Lietuvoje“, ypatingai „V. Ž.“ redakcija, — ir sako: „ačių dalyvavimui jame (susivaž.) pirmėivių ir energiškai ir nuovokiai (umiejėtnie) pavarytos jame L.S.D. agitacijos, paremtos L.D., priėmė eilę nutarimų revoliucijinių, atvirai ir aiškiai pastatė Lietuvos autonomijos klausimą ir nusprendė visuotiną boikotą prieš dabar esančias valdžios įstaigas kaimuose.“

Pirmėivių apsupti konservatistai ir atgaleiviai, žodžiu lietuvių buržuazija, negalėjo atsisipirti nuo linkmės, kokią priėmė lietuvių susivaziavimas ir judėjimas. Ir „V. Ž.“ pradėj but gyvesnė, bet vis tik einai paskui judėjimo „uodegą“, nežiurint, kad ir redakcijoj dabar yra kelios ypotos pirmėivesnės ir geriaus už kitus „V. Ž.“ bendradarbius apsipazinusios su linkmėmis draugijaiškai—politiškos mislies šiame laisvės bruzdėjime viešpatystėje, su programais ir siekais atskirų draugijos grupų Lietuvos. „V. Ž.“ vis lieka konservatyviškos.

(Dar bus.)

Po kunigų kongresui.

Tai jau ir po garsingamjam kunigų „kongresui“, kuris atsiuvo 17 ir 18 d. balandžio, Wilkes-Barre, Pa. Į kongresą suvažiavo dviejų luomų kongresmonai: augštesnėji luoma — kunigai ir keli „inteligentai“ tarp jų „Žvaigždės“ redaktorė; žemesnėji luoma susidėjo iš dudorių, parapijonų, parapijonų ir šiaip iš draugų—čių sąnarių. Tik iš-syk ne visi žemesnės luomos kongresmonai buvo priimami į skaitlių išrinktųjų, mat be vietinio kunigo diplomo, negalėjo dalyvauti kongrese, kaip antai iš Scranton, Pa. ir tt. Nepriimtieji, išėję iš svetainės ant gatvės, pradėjo ermyderį kelti, bet kunigai pamatė, kad nėra jiems pavojaus nuo priešingos pusės, išdavė diplomą ir tiems į vakarą, kurie iš-syk buvo atmesti. Kunigai pirma laiko apsirubežiavo gerai, kad nepri-lystų į kongresą priešininkų, mat jie dar atmena -16 seimą S. L. A. kokius turėjo ermyderius su priešais. Ant kongreso augštesnėji luoma darė visokius užmanymus, o „Žvaigždės“ redaktorka tuos užmanymus parėmė, ant kiekvieno kunigo užmanymo ji skubinosi patvirtinti, sakydama: „aš patvirtinu!“ O jau apie žemesnėją luomą kongresmonų, tai nēr ką nēr kalbėt, jie tik sėdėjo sau tyliai ir klausė kaip augštesnėji luoma viską veikia, visoki užmanymai po viens kitam kaip žirniai ritosi, o šie vargo pelės nē pritarit negavo, tik retkarčiais augštesnėji luoma paklausdavo žemesnės luomos kongresmonų, ar jie sutinka ant to, o šie vargšai ką darys, ar sutiks, ar nēsutiks, vis tiek bus tie užmanymai užtvirtinti, — sutinka. Berods, kaip čia nesutikti, kad toki puikus užmanymai pilasi, kaip iš gausybės rago, dėl „tėvynės“ labo, kad ir nenoroms, o turi pritari, į tokį kongresą papuolęs.

Tačiau užėjo klausimas apie tuos, kurie jau atsitraukę nuo kunigų ir nuo jų tikėjimo, kur kunigai vadina bedieviais, tai kun. Dielininkaitis paprašęs balso užklauzė: „Kas pridirbo tų bedievių, ar ne mes, kunigai?“ Tai tuo kiti kunigai sustabdė ir atėmė jam balsą, bet galiausia teip užbaigė, kad su atsitraukusiais nuo kunigų, nieko bendro su „jais neturėti.“

Paeiliui užėjo klausimas ir apie laikraščių šelpimą, kokį laikraštį katalikai turi šelpti, tai vienas delegatas (tikrasis) bene iš Pittstono paprašęs balso įneša, kad „Vienybė“ reiktų sušelpti, nes esąs seniausias ir geriausias laikraštis, vardas gražus, vienybė, kur visus lietuvius vienyja. Tai kaip pakilo lermas iš augštesnės luomos kongresmonų! Mat labai užgavo kun. Miluką, kadangi jis su savo „Žvaigžde“ taikėsi įsiskverbti, o čia įneša, kad „Vienybė“ reiktų sušelpti, — anot kunigų pasakos, tą didžiausią kunigų priešininę. Buvo užmanyta, kad visai naują laikraštį, bet kongreso vadovai to nedaleido, kadangi jie turi vieną laikraštį „Žvaigždę“ ir su taja kun. Milukas guodėsi ant kongreso, kad katalikai nenori skaityt katalikiškų laikraščių, nė knygų.

Tai tau ir kunigų kongresas, viską atliko kuonogeriausia: „revoliucionieriams“ surinktus pinigus atidavė, revoliuciją pakelė, „tėvynę“ išgelbėjo nuo prazuties, Lietuvai autonomiją davė, karės stovį Lietuvoje numetė. O čia pasirodo, kad tas viskas nugarmėję Mt. Carmel'io busiantį minyškų klištorių. Mat kunigai įsteigė Mt. Carmel'ij minyškų sostapilę, kunigeliai mato vien tik minyškose visą Lietuvą, kada jie minyškas įsteigs, tai jau tada nereiks revoliucionierių, nė revolverių, nė bombų, minyškos, tos kunigų antelės išgriaus Maskoliaus visą despotišką valdžią, be jo

kie ginklo? Tada bus tikras rojus „tėvynė“... bet nevišiams.

Dar verta paminėti apie kunigų surengtą „koncertą“, kadangi ten nebuvo koncertas, tik kaip paprastai ant balių, padainuoja ir pakalba, teip ir čia, tą „koncertą“ nulaikė. Mat balius prasidėjo nuo 7-tos val. vakare žmonių daug susirinko. Vėliaus susirinko ir koncertinė publika: kunigai, du bažnytiniai chorai, Plymouth'o ir Vilkes-Barrių, pribuvo ir užprašyti kalbėtojai, sudžia Lynch ir majoro pagelbininkas. Taigi koncertinė publika suėjo ant scenos, išpuošė sceną savo gražioms stovyloms, tik vienu kunigų pristojo pilnas scenos kampas, o šiaip menkesnės vertės už kunigus, teip-gi buvo nemažai. Tačiau kun. Kuras užėmęs pirmsėdystę, pradėjo stabdyti balinę publiką, ale kur tu čia sustabdysi įkaitusią nuo alaus ir šokių, bandė gražumu prašyti ir pakoliojo, merginas išvadino puslėm, bet niekas negelbėjo. (Juk Wilkes-Barryj per prakalbas reikėdavo ir policiją pastatyti, jeigu kalbėtojai (tiesa nekuniginiai) norėdavo išeit sveiki). Bet gi per bėdą pradėjo dainas ir kalbas. Sudžia Lynch (katalikas) savo kalboj nurodė, kad lietuviai katalikai laikytųsi prie kunigų ir katalikiško tikėjimo, tai esą geriausias dalykas; sudžia sako: „matau tik vieną dalyką tarp lietuvių labai blogą, kad per daug įgirtybę linkę“. Majoro pagelbininkas, visą kalbą sudžios Lynch pagyrė, sakydams, kad jis daugiau neturįs ką pridėti, tik tiek pasakė, kad jeigu katraš pasigers ant šito balius, o girdi, turės prie krutinės ženklelį, tas nebus areštuotas. Ant tų kalbėtojo žodžių, kunigai net rankomis suplojo... — Teip gi giedojo vienas ir kitas chorai, bet kalbos ir dainos prastai nusidavė, užtai, kad

per publikos klegėsi menkai ten buvo girdžiamos. Taigi matyt, kad mūsų kunigai dar nemoka parengti gražius vakarus, bet ant gražumo jie nežiuri, kaip tikrieji biznieriai, bile biznis eina.

Tai tiek apie kunigų kongresą ir koncertą.

M. A.

Isz Didz. Britanijos.

Apie „Sviesos Drėtės“ seimą Škotijoj

„Vienybė“ jau buvo kartą minėjusi apie „Š. D.“ seimą, buvo perspausdinusi ir įstatymus „Š. D.“ Aš dar norėčia paminėti apie atsibuvimą to seimo.

Seimas „Š. D.“, kaip jau žinome, atsibuvo 2-rą d. sausio šių 1906 m. Delegatų susivaziavo 16 kai-kurios kuopos, nežinia dėl kokios priežasties, visai neprisiuntė delegatų nėgi darė į seimą jokių įnešimų.

Prasidėjus posėdziui, galima buvo patėmyti tarpe delegatų nuomonių įvairumą: vieni rėmėsi tiktai ant pašelpos, t. y., — kad „Š. D.“ sąnariai būtų matarijališkai kaip reikiant aprupinti; kiti dėjo didesnę svarbą ant politiškai-ekonomiškų reikalų. Viršininkas „Š. D.“, p. Ben. Audra, paaiškino, kad „Š. D.“ privalo rūpėti praplatinti apšvietimą ir tautišką susipratimą tarpe lietuvių gyvenančių Didz. Britanijoj. Pastarasis priminė teipgi „Rygos Latvių Draugiją“, prie kurios gali prigulėti kiekvienas latvy, nežiurint į jo pakrapas ar užsiėmimą; ir tuomi nurodė, kad ir „Š. D.“ galėtų sėkti pėdomis minėtos draugijos. Delegatai iš dalies su tuomi sutiko, bet pridurė, kad „Š. D.“ privalėtų neužmiršti ir ekonomiškųjų Lietuvos reikalų. J. Gegužis, atsilankęs ant seimo kaipo privatiška ypata, pasiprašė, kad seimo delegatai ir jam pavelytų šį tą pasakyti. Delegatams pritarus

J. Gegužis pasakė, kad jeigu „Š. D.“ apima visus lietuvius gyvenančius Didžiojoje Britanijoj, tarpe kurių — išskyrus mažą dalį vertelgų — randasi veik vieni darbininkai, tai „Š. D.“ privalėtų parodyt ką ji žada darbininkams ir privalėtų rūpintis daugiaus jų (darbininkų) reikalais, o idant darbas būtų pasekmingesnis, galėtų susivienyti su jau gyvenančia kuopa Liet. Soc. Dem. Partijos. J. Čerkevyčius pridurė, kad vardas „Š. D.“ gali pasilikti ir tas pats, bet ekonomiškame klausime neatbutinai reiktų remti socializmą. Ben. Audra pertraukė tam, išsireikšdamas, kad jeigu „Š. D.“ rėms socializmą, tad... bus socialdemokratiška (o tokios baisu!). J. Čerkevyčius atrėmė, kad yra draugysčių (pv. Sus. Liet. Laisvamanių Am.) remiančių socializmą, bet jos nėra socialdemokratiškos. Delegatų tarpe kilo neramumas: vieni sakė, kad socialdemokratai turėtų pirmiau prisidėti prie „Š. D.“, o ne „Š. D.“ prie jų; kiti, — kad jeigu „Š. D.“ susivienytų su socialdemokratais, tad netektume pusės sąnarių ir tt. V. Kisielius paaiškino, kad socializmas nėra kokia sekta tikėjimiška, ar kovojanti prieš tikėjimą, tik vien užstojo darbininkų reikalus ir kovoja už geresnį būvį skriaudžiamos luomos; vienok nieks iš to neišėjo. Viena dalis delegatų tam pritarė, bet didesnė pusė prieštaravo. O ir seimo vedėjas, p. Ben. Audra, koktejosi socializmu, ką galima buvo patėmyti ir iš jo kalbos laikytos posėdyje. Įstatymai teipgi buvo priimti toki, kokius nurodė viršininkas.

„Vienybės“ skaitytojai jau galėjo matyti, kad „Š. D.“ įstatymai galėtų tikti ir legališkoj pusėj, po caro valdžia, nes jie nukreipti daugiaus į kultūros pusę — politiškai-ekonomiškai reikalai ten neužkliudyti.

Ant galo paminėti reikia,

kad centrališkoji kasa „Š. D.“, kurioje buvo užsilikusiu pinigų 3 sv. 6 šil. ir 7 pen., tapo padalinti sekančiai: revoliucijos reikalams 2 sv., L.S.D.P. kuopai už parsandymą skaityklos dėl seimo — 15 šil.; draugystės reikalams palikti 11 šil. ir 7 pen.

Tuomi ir užsibaigė „Š. D.“ seimas, ant kurio buvo manoma nuveikti kas svarbesnio. Ir delko mūsų apšviestiesi tautiečiai, inteligentai, pasirodo toki nekalti, teip švelnių pažiūrų, teip bijanti socializmo — tai negalima suprasti. Sako: „mēs rupināmēsi „visos“ tautos reikalais, neskiriame nė vieno... kam skirtyti j luomas, reikia tik apsišviesti...“ Gerai. Bet ar tauta bus laiminga, jeigu vietoje rusų, lenkų ar vokiečių carų, bus carai lietuviai? Ar lietuvio caro bus ne teip — pat skaudi rykštė kaip rusiško? Tauta tik tada bus laiminga, kada išnyks skriaudikai ir skriaudžiamieji, kada išnyks kliasinė kova, kada bus tautose įgyvendinta tik viena luoma, paremta ant meilės, lygybės ir brolystės; žodžiu sakant, kad darbininkas galės naudotis savo darbo vaisiais.

Beje, dar vieną dalyką už miršau. Centrališkoji „Š. D.“ vyriausybė netapo išrinkta ant seimo, ir tas reikalas buvo perduota kuopoms. Bet kuopos pasirodė ne visos aktyviškos, o „Laikas“, kuris tarnavo „Š. D.“ už organą, su 8 numeriu pabaigė savo gyvenimą; todėl teip viskas ir pasiliko. — Ką aš sakau: „Laikas“ jau vėla atgijo. Teko pamatyti jo 9-tą numerį. Dabar eis „Laikas“ j dvi sanvaites kartą... Tik... jau permąnyta pakraipa, darbuosis visai ant naujos papėdės... Taigi papuolė „Laikas“ j klerikaliską rankas. Ar užganėdys darbinis „Laikas“ visų lietuvių reikalus — tai ateitis parodys. Bet jau galima spręsti, kad

„Laikas“ dabar pažiūrės kitokiom akimi j lietuvių krutėjimą... šaukdamasis pagalbos iš padebesių.

J. Čerkevyčius.

Glasgow, Škot. Balandžio 15 d. buvo krikštynos pas J. Bačinską: buvo susirinkę keli prakilnesni lietuviai. Tarp jų lietuvių buvo matyt visą dieną ginčai (rokundos) apie demokratų ir socialistų. Nesulaukiant ginčų pabaigos, K. Rugienius užmanė paaukaut ant kankintinių ar revoliucijos. Užklausė kam jų pritariat. Potam J. Šolis savo kalboje nurodė kankiniam, arba po pusę socialdem. ir demokratam. Potam J. Delbokas padėjęs 5 šilingus ilgai kalbėjo apie socialdemokratą, demokratą ir kankintinius; pasakė teip: Soc.-Dem. Partijai tai aukauju, o daugiau niekam nė cento. Teip ir kiti sutiko ir sumetė 10 šil. 9 penus Social.-D. Partijai; tapo nusiūsta Škotijos komitetui. J. Šolis Glasgovo „Š. D.“ kuopos sekretorius, malydamas, kad aukos teks vien tik L.S.D.P., pasiėmė savo šilingą nuo stalo ir įsidė j kišianį. Teip mat tuli apšviestunai supranta tėvynės padėjimą.

K. Rugienius.

Ar gi Škotijos lietuviai nenori dabar nusiziūrėti j Amerikiečių praktiškumą, panai kinusį nesuomones ir vaidus aukų rinkime, kaip tai seniau jie nusiziūrėjo j jų tuos vaidus? Norint blogumo išvengt, reikia jo priežastis prašalint. *Red.*

Politiszkos žinios.

Maskolijos revoliucija.

Tiesos ministerija, pagal ministerių tarybos paketinimą, ant velykų paliuosavo kaimiečių politiškus kalinius, ku-

rių daugumą vidaus dalykų ministerija vėl tuojaus areštavo... Tarp jų ministerijų atsirado didelis susidurimas dėl tos priežasties, ir tiesos ministerija pasiryžo padaryt galą tai „betvarkei“. Kalinių paleista vienur-kitur, bet nedaug.

Pagalios ministerių prezidentas grafas Vitte apleido savo vietą. Ją užėmė seniaus buvęs vidaus dalykų ministru Goremikinas, reakcionierius ir žmogus griau medis, taigi pasirodys tikras vienvaldybės veidas, kurį dengia dums narvėms, ir jas palaikė veidmainys Vitte, taikydams reakcionierius su liberalais ir atbulai. Vitte pats caras pavaręs, nors aiškina, kad dėl sveikatos silpnumo jis pats prasišalinęs. Reakcija, caro pusė džiaugiasi. Goremikinas ypatingas Vittės priešas. Teip pat ir dabartinio vidaus dalykų ministerio Durново, ir delto mena, kad ir šis nepasilaikys ant vietos.

Bet tuo tarpu liberališkoji kost.-dem. partija dums rinkimuose visur ėmusi viršų, rodosi valdžiai nemenku pavojumi, o prie tam iš visur pradėj eit protestai prieš min. gabinetą permainą, ir tas lyg nu-gazdino valdžią: ji lipšniau pradeda apsieit ir per buvusį žemdirbystės ministru Schanbachą paleidžia spaudoje žinią, kad valdžia norinti įvesti tikrą tautišką parlamentą (dumą) nemislijanti jo išskirstyti, delto, kad „myli savo tėvynę“, nori su duma išvien dirbti „jos“ labui. Liberalų (da gi liberalų) rateliai su neužsitikė jimu žiuri j tą apreiškimą. Susirinkusi дума pirmiausiai pareikalaus paliuosuot visus politiškus nusikaltelius ir numesti mirties bausmę. Paskui kaimiečių klausimas. Valdžia pati žada su дума aprupinti Maskolijos kaimiečių reikalus, duoti jiems žemės ir tt., nes jų maištiškumo kiteip nenumalšys, kol badą jie kentės.

Sevestopolyj sukilo kareivių disciplinarų batalijonas, šoko ant kareivijos kalėjimo ir paliuosavo 35 kalinius kareivius, baudžiamus už dalyvavimą pereinų metų maište. Gubernatorius telegralavo j Peterburgą, kad padėjimas labai aštrus.

Varšavoj judėjimas labai įtemptas. Socialistų atsišaukimai prie visuotino streiko ir demonstracijų kaip sniegas visur krinta. Vertelgos užkala savo langus ir užsidarinėja duris. — Mieste Kalušin žmonės užpuolė ant kalėjimo reikalaudami paliuosuot kalinius. Kariumenė du užmušė vieną suzeidė. J Latviją per Baltąsias jures daug atgabena ginklų. Delto Liepojaus porto komendantas prisakė areštuoti visus laivus ir revidavoti.

Prancuzija, neblogiau, kaip Amerikos Colorado ir Pennsylvania, arba kaip Maskolija, moka „malšiti“ sukilelius. Kaip buvo rašyta, kad buvo laukiama Paryžiuj didelių sumišimų ant 1 dienos gegužės, tai tas ir įvyko. Demonstruojančias darbininkų minias pradėjo skirstyt policija su mažais pulkeliais kareivių, o kada prasidėjo tarp jų mušis — iš darbininkų pusės laidy-mas akmenų, iš kariumenė — šuviai ir durtuvai, — tai buvo pašaukta kavalerija, kuri pasiutiškai lekdami trempė arklių kojomis ir kapojo šoblemis žmonių minias. Sužeistuosius skaito šimtais, bet dar nesuskaityta. Areštuota tą dien daugiau kaip tukstantis ypatų (jau seniaus, da kol nebuvo pavojaus, areštavo daug žymių socialistų ir anarchistų). Buvo teipgi smarkūs sujudimai ir provincijoje, kaip Marsellėj Breste, Boadeaux, St. Etienne, Lyon'e ir Rouen'e.

Dabar judėjimas mažta. Darbininkai grįžta prie darbo. Ramumas grįžta, bet ar ant ilgo?

Zemės drebėjimas vulkano išsiveržimas ir politika. Rodos kas čia gal buti bendro: kur žemės drebėjimas, vulkanas, o kur politika! Vienok pasirodo, kad ir politika priklauso daugeliui įvairių aplinkybių. Žemės drebėjimas San Francisco mieste numušė ponui prezidentui Roozeveltui nosį, per daug iškeltą politikoje. Mat prezidentas, išgirdęs, kad Japonija ir kitos šalys pasiryžo sušelpiti nukentėjusius nuo žemės drebėjimo, apreiškė, kad Jungtinės valstijos apsieisiančios be pašalinės pagalbos, tuo tarpu visuomenė nežiuri į tokį „nara“, priima nuo visų aukas. Ir poną prezidentą pastato komiškai kebliam padėjime: sako, kaip jo dukterei ant vestuvių siuntė visos šalys aukas, tai prezidentas tylėjo ir džiugėsi, o kaip nelaimingiems ateina pašelpa, tai jis sako, kad nereik, nes Amerika gana turtinga ir pati galinti juos sušelpiti. Žemės drebėjimas tai tik prezidentui nosį nulenkė. Bet Vezuvijaus (Italijoje) išsiveržimas sutraukė politiską „šliubą“ dviejų višpatysčių! Mat Vokietija, su kuria Italija, podtaug ir Austrija turėjo suderintus draugiškus ryšius, nepasiskubino nusiųsti pašelpos nukentėjusiems nuo vulkano Vezuvijaus išsiveržimo. Dabar Italijos nacionalistų spauda muša į varpus, kad jau tie ryšiai, ką nuo Algeciras'o konferencijos teip buvo įtempti, dabar visai nutrukę... Vokietija esą liksianti vienstypė, nes Anglija, su kuria jai būtų paranku susijungti, nenžsiviežia su Vokietija nuo karės su burais, kuriems ši aiškiai rodžius simpatiją... Vokietija (tik jos valdžia) puikavojasi po senovei, buk visas politiskasis svietas į ją žiūrjs ir laukias ką ji pasakys, o tuo tarpu ta jos pirmybė nušengė kelis trepus žemyn. Da jai užmeta, intrigas su Turkų valdžia, jos

susirėmime su Anlija. Anglija jau siunčia kariumenę ir laivus į Egiptą demonstruoti prieš Turkiją ir, kaip jau peraitam num. buvo mirėta, grėsia karė. Vokietija to tik ir laukia.

Isz Amerikos.

Mokytojų armija. Suvienytose Valstijose 1871 m. buvo 125,000 mokytojų, 1880 m.—225,000, 1890 m.—340,000. Šiandien yra 450,000; tame skaitliuje vyrų 120,000, moterų 330,000.

Juodveidžių mokytojų 21,000 (vyrų 7,700, moterų 13,300); indijonų mokytojų 500 (beveik tiek vyrų, kiek moterų). Didžiausias nušimtis moterų mokytojų valstijoje Vermont, nes 10.

(Wis. Journal of Education).

Milijonierius vagis.

John B. Brosseau, 59 metų vyras, kūrė iš mažens dirbo kaipo biuro vaikiščias pas Tiffany & Co., teip praturto ir išsimušė į viršų, kad jam pavede tos jubilerinės firmos turtus prižiūrėti. Dabar jis liko apskūstas išsyk už praradimą \$5,000, o paskui už vagystę, nes pasirodė, kad stoksta daug jubilerinių išdirbinių, kelias dešimtis tukstančių vertės. Jis pats buk prisipažinęs prieš policijos inspektorių.

Streikai.

Valstijose Minnesotoje ir Dakotoje, pietinėje ir žieminėje, sustreikavo apie 2,000 elektriskų darbininkų dirbančių visose telefonų kompanijose. Reikalauja 8 valandų darbo dienos ir pakėlimo algos lig 5 dol. ant mėn.

Apie Chicago, Ill., Cleveland, Ohio, Marquette, Detroit ir Duluth, Mitch., Buffalo, N. Y., sustreikavo darbininkai laivų vaziojančių geležinę ruožą ir javus. Streikas nesutaria mas: vienur neunijiniai užsto-

ja streikiertų vietas, kitur pats unijiniai nesutaria; bet streikas platinasi.

Anglikasių konvencija.

atsibuvusi gegužio 5 d. Saratone, Pa., dar nieko tvirto apie streiką nenutarė, bet prezidentas Mitchellis ir dalis delegatų nori taikos keliu pabaigti viską. Sutinka palikt senąjį uždarbį ir tik reikalauja, kad unija būtų pripažinta. Daugelis pačių darbininkų to nori mislydami, kad bus jiems geriau, nors ištikrųjų būtų blogiau... Bet naujiena! Mitchellis, passekdamas visų unijų prezidentą Gompersą, pradeda skelbti politiką! Esą reikia su turčiais kovot politikos keliu, per le gislaturą... nes dabar, jeigu būtų streikas, tai unijai grėsias sugriuvimas.

Reikėj seniai darbininkus pratyt prie politikos, o ne drausti.

Karčiamos sumazėjo.

Chicagoj, Ill., nuo balandžio 30 d. 1,354 saliuoninkas išėjo iš biznio, dėl padidinto karčiaminio mokesčio iki \$1,000.

Lenkų karaliaus anukas pasimirė.

New Yorke, gegužės 6 d. pasimirė kunigaikštis Karolius Juozas Stanislovas Poniatovskis, kurio tėvukas Stanislovas buvo paskutiniu Lenkų karalium.

Raudona vėliava — maištas!

Chicagoj socialistai švęsdami gegužės 1 d. padarė parodą. Policistas areštavo Edv. Władzinski, lenką, kurs norėjo iškelt raudoną vėliavą, kas buvo policijos užginta, kaip „maišto“ ženklas. Iškilė ištikrųjų maištas: vyrai ir moters gelbėdami areštuotąjį puolėsi ant policijos, kuriai padėjo ir studentai visokių kolegijų „malšyti“ „maištininkus“, mėtydami į juos akmenimis. Policiją visuomenė apkaltina, bet ji teisinasi, kad Amerikos

vėliavos nebuvo, o tik vieną socialistų. Viens iš manifestantų Ernest Buehler tvirtina, kad policijos kaltė, nes ir Amerikos vėliava, nors mažesnė, buvo nešama. — Carizmas Amerikoje auga.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Shenandoah, Pa. Mūsų miestelio lietuviai linksminosi stubelėse velykas švęsdami, priegtam gerokai ir ausis apsilupinėjo. Sena patarlė sako: girios paukštis vis į girią žiuri. Teip ir su mūsų lietuviais. Karčiamose sausai negalima gauti nedelioms gerti, tai tą pat atlieka stubose. — Mūsų karčiaminkai labai nusimine: į trumpą laiką likosi apskūsti net 49 saliuoninkai už peržengimą tiesų ir kaip girdėt, bus jiems teismas balandžio 23 d. Velykų subatoj po mišparų kun. Milukas pamokslą sakydamas nepamiršo palikti nesuraminę savo klausytojų, sako nebuse streikų. Negalima žinoti iš kur tokią žinią gavo. Popiezius negalėjo suteikti jam tokią žinią, ba popiezius nekiek neužsiima su mainieriais. O gal?... Ju du metu atgal, kada buvo seimas Sus.Liet.A., tai aiškiai, kaip amen poterius, pasakė, kad popiezius atsuntė žinią ir užgynė lietuviskoms draugystėms dalyvauti parodoje XIX seimo... Gal manė, kad „katalikų kongresas“ Wilkes-Barre privers kastynių karaliukus užbaigti streikuss kaip kad atšaukti iš Lietuvo, kazokus. Vienok kongresas to neatliko ir aišku, kad kunigai darbininkų reikalais nesirupina.

Ex-Socialistų Draugas.

New Britain, Conn. Balandžio 22 d. vietinė Teatrališka Draudystė zaidė teatrą po antgalviu, „Ponas ir Muzikai“. Visos ypatos savo užduotis kono-geriausiai atliko.

Tarpuose aktų buvo dainos ir deklamacijos. Žmonių buvo, pilna svetainė, ir visai likosi užganadinti, ką ženklino gausus plojimas rankų. Po teatro merginos M. Povilaičiūtė ir M. Baikauskaitė, paėmusios skrybėles perėjo per svetainę, rinkdamos aukas revoliucijos reikalams. Bet daugumas mūsų brolių neatjaučia varginimo padėjimo mūsų tėvynės, kadangi iš pilnos svetainės žmonių vos sumetė 4 dol. Pasikiū teatrališka draugystė pridėjo \$2,55 ir p. M. Valiūkonis surinkęs nuo draugų pridavė \$1,25. Viso labo pasidaro \$7,80, kuriuos skiriam Lietuvos Socijaldemokratų Partijai. Broliai lietuviai, šelpkite kiek galėdami, tuos didvyrius, kurie visas spėkas deda dėl išgelbėjimo Lietuvos, tėvynės motinos mūsų nuo to dvigalvio erelio, kuris matydamas savo galą trumpoj ateityj, kiek galėdamas žudo mūsų brolius. Geizdamas konogeriausio pasivedimo Lietuviams Revoliucionieriams.

Jonas J. Gerdauskas.

Cambridgeport, Mass. Darbai eina šionai pavidutiniai, uzdarbiai nevisai praščiausi, nuo 5 iki 12 dol. ant sanvaitės. Lietuvų gyvena šionai pusėtinas burelis. Teipgi tautiškais darbais ir-gi nesnaudžia. Šionai yra pašelpinė draugystė L. S. ir T. M. D. kuopa. Dabar susitvėri benas, kur jauni vaikinai mokinas muzikos. Lietuviai šionai labai įsiinteresavę kaslink dabartinės revoliucijos Lietuvoj, nepraleidžia nė kokio susiėjimo, arba šventės, kad nepaaukautų keletą centų tėvynės reikaloms, sušelpimui tų brolių kurie savo gyvastį aukauja už laisvę Lietuvos. Užtai-gi nepraleidom ir šventę velykų prie kokių zobovų arba prie stiklo ruzdžio, kad būtų be naudos. Paaukavom keletą centų ir mokslaičiams ir kankin-

tikiams. Kaip matytis laikraščiuose visai mažai kas atmetta mokslaičius ir kankintinius; kaip prasidėjo revoliucija Lietuvoj, tai visų atidą patraukė tenaitinė kova su Mike, tiek aukautojus tiek agitatorius, vis matytis laikraščiuose paginimai kas link revoliucijos Lietuvoj. Žinoma dabartinės meškos nusikrėtimas yra labai sunkus ir reikalingas darbas, ir jo negalima apsistoti šelpus, ale vis reik varyti pirmyn ir aukauti centus pašelpai kovojančių. Ale negalima visai užmiršti mokslaičių ir kankintinių, nors po vieną centą jiems paaukauti, kad ir retkarčiais, ir tai jiems bus didelė pašelpa. Mēs paaukavom 3 dol 50c. skiriame pusiau: \$1,75 mokslaičiams \$1,75 kankintiniams; prisiunčiu „Vienybės“ redakcijai pinigų ir aukautojų vardus. (Žr. „atku“ skyrių. Red.)

J. M. D.

Las Angeles, Cal. Balančio 8 d. per susirinkimą tapo užmanyta sušelpiti revoliucionierius kalinius, ir sumetėm keli draugai \$11,50. Tuomi ne užsiganėdinau ir pasiėmę draugą V. Ambraziejų pa-vaikšdijom po lietuviškas šeimynas ir surinkom tam tikslui \$29,50. Visiems aukavusiem ir dalyvavusiems rinkliavoj ištariu kelis kartus ašiu. Broliai lietuviai atjauškim visibe skirtumo revoliucionierių socijaldemokratų darbštumą Lietuvoj ir jų nelaimingus kankinimus ir badavimus užškovojomą žmogiškų tiesų. Na tik, vyrai ir merginos ir visi po draug, užsilaikykim per tulą laiką nuo kitokių nereikalingų išlaidų, šelpkim savo brolius kovojančius už laisvę! Ir jų pramonininkai, kurie vadinatės tautiečiais ir reikalaujat, kad eitume visi paz jumis pirkti visko ir lietuviai darbininkai visados paremdavo jumis, — kur jų dabar tautystė ir pa-

sirodymai? Rodos nė vienoj vietoj ne atsižymėjo mūsų pramonininkai su aukomis revoliucijos reikalams!

A. Žiužda.

Forest City, Pa. Mėnesis atgal mūsų T.M.D. kuopa N44 turėjo susirinkimą, užsimokėjom metinę duoklę, priėmėm knygeles. Vienas naujas draugas prisirašė, tik prašė negarait pravardės. Taigi mat kaip pas mus žmonės įbaugiti! O tai vis mūsų vadovo darbas. Nors žmogūs geriausią darbą atliktų, tai vis mūsų kunigėlis bara, jis bijo, kad tie pinigai socijalistams netektų, todėl ir draudžia žmones nuo Tėvynės Mylėtojų D-tės, nuo Liet. Sunų D. ir nuo Sus. L. A., gązdinamas amžinu pragaru po smertį; o ant šio svieto tai visokias intrigas daro, kaip tai — gundo draugystes, kad išmėtytų sąnarius, kurie neįtiki aklaikunigui, liepia su tokiais nesusidėt, nedraugaut, neit pas juos ant burdo... Dabjo iki to, kad karštesniejai katalikai šjo net darbdaviams skūsti, jog nekurię sąnariai S. L. A. buk neina spaviednės (nors tai melas). Tai čia pasirodo, kokios meilės artymo mūsų tėvelis išmokino. — Kunigas jau kaip tik parvažiavo nuo 16 seimo S. L. A., mus išvadino pabėgėliais ir iki šiol neliauja teip vadinęs, nors visi mato, kad S. L. A. liko tas pat, o pabėgėliai tai kunigai!

V. J.

Atsišaukimas dėlei knygyno.

Mēs lietuviai, susitelkę į Lietuvos Krikščionių Dr-stę Pittsburgė, uždejom po Nr. 2226 Forbes str. knygyną ir subatos vakarais mokslinę anglų kalbą, o nedėdieniais šiaip turim skaitymus. Pinigš tai stovim negeriausiai, tokiu budu neturim progos nė gerų knygų iš-ayk prisipirkti. Mēs atsišau-

kiam į Tautiečius Amerikiečius, mus sušelpiti kiek su lietuviška literatūra, prisiusti mums knygų, nežiurint, kokios jos yra. Mēs norim mokyties, o tikras mokslas yra žinoti ir pažinti viską. Tikimės, jog T. M. Dr. ir L. L. S. mums ir neatsakys savo pagalbos, o teipgi pasitikim ir ant turtin-gesnių savo tautiečių, jog to mums neatsakys.

Lietuviškų laikraščių redakcijų meldžiam malonėti siusti mums savo išleidžiamus laikraščius, kolei mēs nesustiprėsime ir negalėsime už juos užsimokėti. Visi prisidėjusieji mokam po 25 c. ant mėnesio, delto tikimės, jog greit pasikelsime ir užgėdinsim tuos, kurie iš mūsų juokiasi savo „mokslo“ su stiklu po Pittsburgą platindami.

Visus raštus ir knygas mel-džiam siusti šio antrašu:

Lithuanian Christian Ass'n.
2226 Forbes str.

Pittsburg, Pa.

Kitų laikraščių nuširdžiai prašom atkartoti.

Fort. J. Bagočius.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Turners Falls, Mass. Balandžio 22 d. 94 kuopa S.L.A. laikė savo bertaininį susirinkimą, kur užsimokėjo bertainines duokles. Pabaigus tą, prasidėjo svarstymai koki įnešimai XXI seimui reikia paduoti:

1) Kad S.L.A. paimtų į savo rankas kasą pašelpos laike ligos. Tai tik sąnariai S. L. A. naudotųsi taja pašelpa \$5,00 ant sanvaitės, ar kiek visuomenė nutars; tik su įmokėjimu \$3,00 per metą, arba 25 c. kas mėnuo. Taigi teip tegul nebus privertimo, kad neatbutinai kiekvienas turėtų mokėt, tai tas būtų su skriauda, nes kiti priguli prie kitų pašelpinių draugsčių. Tiktai kurie norės gal mokėt į kasą S. L. A.

2). Pritariam 64-os kuopos, Baltimore, Md., įnešimams tilpusiems organe S. L. A. N. 16 „V. L.“, idant but posmertinės padalintos ant 2-jų skyrių su mokesčiais \$4,00 per metus ant \$300,00 posm., o \$2,00 per metus ant senobinės posmertinės \$150,00.

K. P. Simkonis.

Atsišaukimas.

Šiuomi pranešu tiems delegatams, kurie yra išrinkti ant XXI Simo S. L. A. į Chicago ir norėtų dalyvauti apvaikščiojime 27 dieną gegužio, t. y. kurie norėtų važiuoti karietomis, meldžiu duoti man žinią už kokios nedėlios pirmiau, dėl suruošimo karietų, kiek reikės, nes vėliaus nebus galima gauti norintiems važiuoti.

Karietų užlaidytojas

Povilas Mažeika,

3315 Auburn Ave.,

Chicago, Ill.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Likusią kasą pagal atskaitą N 17 „Vienybės“ \$46,07 perdaviam naujam kasieriui p. Kazunui, užbaigdamas kasierystės tarnystę.

Paskutinėje atskaitoj vietoje iš Hudson, Pa., turėjo būti iš Hudson, Mass. — \$1,80.

Su guodone J. Naujokas
ex-kasierius T.M.D.

Waterbury, Conn. Balandžio 22 d. 9-tos kuopos T. M. D. atsibuvo metinis susirinkimas. Mokečių susidejo \$28,80, kuriuos išsiunčiame naujam jam kasieriui L. M. Kazunui.

Mūsų kuopa įneša, kad centrališkas komitetas aukautų knygeles į atsišaukusius knygyne Amerikoje teip ir Lietuvoje — siųstų už dyką knygeles.

Kuopos komitetas:

Prez. J. S. Pruselaitis,

Sekr. J. Navickas,

Kas. J. Žemaitis,

Knyg. V. Navickas.

Kas tai yra liberalai.

Kas draugijos žodyne vadinasi buržuazija, tas politikos žodyne — liberalai. Buržuazija susideda iš kelių klodų: turtin-gesniųjų ukininkų, amatninkų dvarponių, fabrikantų, vaizbunų, — visi ne beturčiai. Smulkioji buržuazija — pirmzengės nė, didžioji (turtin-gieji) labiau vidutiniška ir atgaleiviška. Rusų dienraštis „Južnyj Kurjer“ teip rašo apie liberalus.

„Nors leberalai, abelnai, ir turi visokias gyvenimo gėrybes, bet jiems neduoda kaip reikiant naudotis tomis gėrybėmis ir traido jų besiveržimą pasiekti da didesnes; todėl, liberalai atranda, kad per mažai jie turi laisvės, šita me jie visi sutinka, bet visuos tolesniuose dalykuose tarp jų — visi dideli škirtingumas pažiūrų.

Tame dalykas, kad laisvė dabartiniams liberalams nėra vieninteliu dievu; jie žiuri į ją labai praktiškai ir visados taiko ją prie artymiausių savo reikalų. Toki yra ypatingai vidutiniai liberalai — savininkai.

Jie sutinka su kitais liberalais tame, kad reikalinga ypatinga laisvė, žodžio laisvė, spaudos laisvė; bet ar šiaip ar teip, atsišaukiant bent prie kai kurių šitų „laisvių“ jiems paranku padaryti aprubežavimus, didesnius ar mažesnius, žiurint ke-

no koks liberališko upo laipsnis; daugumas jų sutinka, paveizdan, ant to, kad tikroji žodžio, spaudos laisvė esanti pavojinga, kadangi ji mat paranki revoliucionieriams, padeda jiems patraukti prie savęs minias ir jų „pageidimus nukamanoti“; o vidutiniai liberalai, anot jų pačių žodžių, „pirmvisko ne revoliucionieriai“. Ypatingai šitie liberalai šnairiai žiuri į laisvę bendrovių ir streikų. Iki žinomam laipsniui jie turi pripažinti reikalingumą tokios laisvės: bendrovės reikalingos ir jiems patiems dėl

saviškės politiškosios organizacijos, o uždraudimas streikų šiandien, teip išsiplėtojus pramonei, pasidarė stačiai negalimu privedančiu tikrai prie susidurimų. Bet buržuazija neuzmiršta ir to, kad, paveizdan, darbininkų bendrovės įsistegia kovai su jaja, ir kad prieš ją paprastai yra įtaisomi streikai; dėlto buržuaziniai liberalai visai neabejotiški tame, kad bendrovių ir streikų laisvė žemesnėms kliasoms būtų mažesnė, ir tikrai jiems patiems didesnė“.

Teip rašė minėtas dienraštis apie liberalus da pernai rudėnį, kuomet da darbininkai nebuvo carą privedę, su pagelba visuotino politiško streiko, prie apgarsinimo „konstitucijos“. Dabar, paskutiniu laiku, Maskolijos (ne maskolų, bet visų ten esančių tautų) liberalų linkmė persimainė, kad kitas dienraštis „Kijev. Žizn“ jau galėjo stačiai pavadinti liberalus, „tipiškaisiais vokiečių junkeriais“ (teip vadinasi viena bauriai atžagareiviška Vokietijos partija).

Paminėjęs, kad liberalai pirmiau nors vilkos paskui kovotojus, bet jų sąjausmas buvęs prie darbininkų (proletarijato) pusės, bent su apykan-ta žiurojė į inteligentiškojo proletarijato dalyvumą judėjime, — minėtas dienraštis sako:

„Bet vos tik spėjo zybtelt pirmutinis laisvės spindulys ir prasidėjo kova už naujo principo įkunijimą į konkretiškas formas (įvedimą į gyvenimą), išsisklaidė švėsta migla, apsupanti žemiečių triobą, ir priešais mus stoji ne „liaudies prieteliai“, ne „kovotojai už laisvę“, o tipiškiausieji (ypatingiausieji) vokiečių junkeriai, „tvarkos“ prieteliai, priešais mus pasirodė apnuogintos žemiečių kliasos nuogulos, kurių gaspadoriai turi pamatinį tikslą — ne visuomenės labą, o tik labą žemės savininkų“ ir visų turtinųjų, o ne beturčių

„darbo žmonių“.

Tuodu rusų dienraščiai anaipol nėra socialistiški, taigi ir mūsų „tautiečiai“ liberalai gali jais patikėti... Tegul kartą supranta, kad liberalai, koki jie yra ir kaip jie vadįsis — „demokratais“ ar kitokiais, — nėra revoliucionieriais, beut neilgai jie tokiais buna; jie turi tam tikrą „savo“ laisvei pažymėta rubežių, prie kurio priėję, esti priešininkais laisvės tų pačių „darbo žmonių“, kurie jiems padėjo tai iškovoti.

Darbo žmonės, bukit atsargūs su netikrais savo kovos bendrais!

6. III. 06.

M. S.

Daszynski'o skaitymas apie revoliuciją Rusijoje.

Garsus lenkų socialistų partijos veikėjas ir jos atstovas Vienos parlamente, Ignotas Stašynskis, Vienoj, salėj „Ingenieur und Architektenverein“, akyvaizdoj skaitlingai susirinkusios vokiečių ir lenkų publikos, naudai fondo kovos už liuosybę Lenkijoje, laikė skaitymą apie revoliuciją Rusijoje. Su paprastu sau išguldymo prakilnumu, jis perstatė visas fazas revoliucijos Rusijoje ir Lenkijoje nuo pradžios sulyg šioliai.

Manifestą iš spalio 30 d. ir „dumą“ pavadino tiesiog apgavimu, kuris už siekį prienė mulint akis Europai, o ypač nayviškiems prancuzams ir vokiečiams bankieriams, idant nuo jų naujus milijonus laimėti. Dar niekados Rusijoje nebuvo tiek suėmimų ir persekiojimų, tiek karės padėjimų, kaip nuo laiko konstitucijos apskelbimo. Kova Rusijoje nėra dar užbaigta.

Dabar pasibaigė vienas skyrius tos baisingos kovos, kuri ilgai dar tęsis, pakol Rusijoje neįvyks europiški prietikiai. Dabarnykštis rėdas (valdzia)

neužsipelne kito vardo, kaip „suorganizuotosios bandos“. Faktu yra, kad prieš prasidėjimą anų garsių skerdynių, rėdo organai pasiuntė 900 „chuliganų“ iš Maskvos į 120 miestų, su paliepinu žudyt ir plėšti žydus ir inteligenciją.

Juoką ir įnirtimą kartu iššaukia akyvaizdoj apo fakto pasielgimas žydų komiteto, po vadovyste barono Rotschildo, kuris surinktasias visame civilizuotame sviete sumas sušelpimui Rusijos žydų, Rusijos rėdui dalinti pavedė. Tie patys organai, kurie žydus mušti, plėšti ir žudyti liepdavo, turi dabar sąjausmą apreikšti ir dalinti žydams pašalpą! Galima tą tiktai teip suprasti, kad Rotschildas Vittei pasakyt no rėjo: Neprivalote žudyt ir plėšti, mes patys pinigų tau duosim! Bet protingiaus ir geriaus butų buvę, jei tie pinigai butų buvę apversti pirkimui gerų ginklų Rusijos revoliucijos reikalams. Apsiginklavimas žmonių Rusijoje kas kart pasidaukina. Jei hererai ir kitos laukinės tautos ginkius kovai su savo skriaudikais pasirupint ir apsiginkluot suspėjo, tai tą patį Rusai, Suomia, Latviai, Lenkai ir kitos caro ir jo valdžios spaudžiamosios tautos įstengs padaryti. Pernykštis metas atsižymėjo streikais, kurių tikslu buvo pabudint visas žmonijos luomas Rusijoje priekovos su tyronybe. Ta pasiuntinystė prakilniai išsipildė. Dabar kovą reikia vesti su ta „suorganizuotąja banda“, „rėdu“ pasivadinusia, o tas galimas tik su giklu rankoj. Parupinimas žmėnėms gerų ginklų, apginklavimas jų yra artimiausiu ir svarbiausiu revoliucijos uždaviniu dabarnykštėj valandoj, nes su sukilimu Maskvoj pasibaigė Rusijoje streikinės revoliucijos faza. Ne poilgo prasidės ginkluotosios revoliucijos faza.

Skaitymą skaitlingais plojima is apdovanota.
19. II. 06. Jureivis.

XXI seimas S. L. A.

„Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas šįmet atsibus Chicago, Ill., 28, 29, 30 ir 31 d. Gegužio. Svetainėje „South Side Turner Hall“, po num. 3143-3147 State street.

Viešbutis delegatams apsištoti yra „Columbia Hotel“, kertė 31-st ir State st.

Atvažiuavę ant bent kokios stoties, delegatai klauskit State st. tramvajaus (karo) į South, katrais atveš iki 31 gatvės, kur randasi viešbutis, ten pat netoli ir seimo svetainė.

Is moteru judejimo ir gyvenimo.

(KRONIKA.)

¶ Kovo 29 d. Peterburge, rusų moterų savitarpinės labdarystės draugijos salėje buvo gana tištats susirinkimas draugijos sąnarių, dėlėi galutinio išrišimo klausimo apie padavimą peticijų į valstybės dumą, kad moterims butų duota rinkimų tiesa. Tos tarybos pirmėdė A. N. Šabanova trumpai išrodinėjo teisumą to moterų reikalavimo, o E. J. Gardnienė peržvelgė moteries pavergimą istoriją, užbaigdama savo kalbą raginimu prie lygybės kaip tiesų teip ir priedermių. Išskiriant 2-3 balsus, išsitarusius priešais, — kadangi esą moters da nedaugusios, — susirinkimas karštai priėmė pirmsėdės įnešimą ir tuo išrinko komisiją rinkimui parašų; pasirašyt gali ne tik moters, bet ir vyrai, tam prijaučiant.

¶ Šįmet Peterburge bus pirmutinis „visos Rusijos abolicionistų“ susivažiavimas, seniai vidaus dalykų ministerijos leistas, tik atidėliojimas dėl kokių ten buvusių nesmagių aplinkybių. Susivažiavimo svarbiausias tikslas — išaiškįt klausimą, iki kuriam laipsniui tinka arba netinka praktikuojamoji visur Rusijoje prostitu-

čių reglamentacijos metoda; pakėlimas jų doriško laipsnio ir apginimas žmogiškų tiesų.

¶ Italijoje moters pradeda įgyti lygias politiškas tiesas su vyrais, t. y. tampa įvedama visuotino rinkimo tiesa. Tas klausimas pakeltas pirmiausiai miestuose Mantua ir Imola. Buržuazija spiriasi, bet socialistai karštai pariame tą tiesą ir Budrio skirtyje jie jau pastatė kandidatę Beatrice Saki. Kadangi rinkimų įstatymuose nėra minėta, ar moters turi, ar neturi tą tiesą, tai dabar ir atgaleiviai su valdžia negali moterims uždraust balsuoti ir but išrinktomis, kad ir į parlamentą.

¶ Peterburge buvo „visos Rusijos moterų tiesų lygybės sąndoros“ susivažiavimas. Apie dumos rinkimą teip išėjo balsai: už dalyvavimą dumoje (su tikslu perkeisti ją į įsteigiamą jį susirinkimą) pasirašė 30 delegačių; prieš dalyvavimą — 52.

Vakare, per mitingą, priėmė tokią rezoliuciją: „susirinkimas pripažįsta, kad parėmimu iš moterų tiesų lygybės sandoros pusės turi naudotis išimtinai tos demokratiškosios partijos, kurios tuojaus idės į savo praktiškaį programą įvedimą moterims politiškų tiesų“.

(Dabar da nė viena partija Maskolijoje „praktiško“ programo negal turėt).

¶ New Yorke balandžio 25 d. moterų kliubas nutarė... sulaikyti Maksimą Gorkį, rusų rašėją... Ta draugija vadinas Women's State Republican association. Nutarė šaukti visur, agituoti, kad Maksim Gorky butų išvarytas iš Amerikos, da gi sugražįtas Rusijon. Ir už ką? Visą laiką susirinkime kalbėjo apie socializmo blogumą ir kad Gorky esąs socializmo įkuntojas. Moters mat vis karštesnės: Jungtinių Valstijų „tiesos“ leidžia tik anarchistus persekioti, o josios nori ir socialistus deportuoti!

Atsakymai.

Ex-Socijalistų Draugui. Raštelį apie streikus nusiuntėme „Kovai“, nes dėl tulų priezasčių negalejom sunaudoti.

Ant. Bagdonui, Mt. Carmel'vyj. Paskirtas traukimas ant 2 d. sausio. Klaida. Laukiam atitaisyimo.

J. Vitkauskui. Pervėlus užmanymas nukelti seimą S. L. A.

Gegelei. Eimanuojate, kad „Birutės“ juodina „Liet. Dukteris“, o tamista jas da šlykščiau juodini. Kad ir gali but teisybė, tai tokioj formoj negalima rašyt; barnių ir koliojimų keliu nieks neprieina prie susipratimo. Pagaliaus, tų reikia atsakyt, kur „užpuldinėjimas“ tilį e.

Aukos.

Revoliucijos reikalams.

New Britain, Ct. Per G. Gerdaucką \$7,80

Buvo \$10,75

Viso labo yra \$18,55

Kankiniams.

Los Angeles, Cal. A. Žiugzda, J. Labunckis, Vl. Ambraziejus, D. Dunša, K. Čeiaporis, P. Degutis, B. Labunckis, A. Vosilius po 2 dol.; J. Degris \$1,50; K. Burauckas, V. Degutis, M. Grigaliunas, V. Gludialis, O. Kasperavičienė, J. Vadapalas, J. Aleksa, J. Aleksienė, P. Labenckas po 1 dol.; F. Labunckis, J. Jakštis, M. Žiukliavičius, L. Degutienė, P. Kraučianas, L. Grigaliunienė po 50 c. — \$29,50

Cambridgeport, Mass. J. M. Danielius, J. Plokštis, Ona Danielikė po 50 c.; B. Šemeklis, J. C. Turauckas, V. Danielius, P. Babilius, A. Babilius, J. Vaiserskas, J. Blazys, F. A. Turauckas, po 25 c. — \$3,50. Pusę atėmus lieka \$1,75

Buvo \$6,99

Viso labo \$38,24

Mokslaeiviams.

Cambridgeport, Mass. Per J. Danielių. Viso labo \$1,75

Nauji rasztai.

Vadovas arba mažas žodynelis lietuviškos ir angliszkos kalbos. Pavestas lietuviškai vistomenei, dėl pasimokinimo angliszkos kalbos. Puslapių 46. Kaina 40 c.

Teisingos paslaptys, kures kožna mergina ir moterys ture žinoti. Pusl. 36. Kaina 75 c.

Vabalnikienų dainos, su rinktos nuo lietuvių. Surinko Stasis Walaskas. Pusl. 48. Kaina 25 c.

Tikrosios dainos. Dideliai naudingos, surinktos iš daugelio rasztų. Sutaisė ir savo kasztu išleido J. D. Pusl. 32. Kaina 15 c.

Pasakos, pritikinai, veselios ir giesmės. Per kuniga K. Olekneviczių Klebona Mėrkynės parapijos. Suderinimais lietuviškai paraszitos. Antra laida. Išleido Mikolas G. Valaskas. Pusl. 63. Kaina 30 c.

Paslaptys burtininkų ir metimas kortu, su dadėjimu viso kiu sztuku ir juokingu szposu. Pusl. 24. Prekė 25 c.

Sitos visos knygutės išleistos Chicago, Ill., 1904m. Spauda Valaskas & Co. (Valaskas Bro's).

„Darbininkų Balso“ išėjo du numeriai (1 ir 2) šių metų. Didumas toks pat kaip ir pirma, o išveizda gražesnė ir kaina dikčiai numazinta: Lietuvoj 10 kap., Anglijoj 2½ pen., Amerikoj 5 c., Vokietijoj 20 pf. Pasakyta, kad Amerikoj galima gaut pas J. Širvydą, 412 Siegel str. Philadelphia, Pa.

„Darbininkas“ N. 6 Mėnesinis darbininkų laikraštis.

Kaina 10 kap. (Šitas laikraštis parkrtas Lietuvos sodzių ir miestų darbininkams, kiek galint, visiems prieinamai rašomas).

„Vienybės“ redakciją telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

IŠ BAŽNYČIOS ISTORIJOS.

Parašė A. D.

Kai-kuriuose kraštuose nuveikimas svietiškos bažnyčios — bažnyčios feodalo — galybės apsiėjo ir be įvedimo naujo tikėjimo, kaip tatai atsitiko Prancuzijoj.

V.

Karaliai greitai susitaikė su popiežium, kaip tarsi nustojo savo galybės. Dabar da-gi jis jų guodjamas ir gerbiamas. Nes jisai, kaipo karalius, nebebaisus, yra šešėliu senosios popiežijos, o tarnaudamas karaliams yra baisiai jiems naudingas.

Bajorai teip-pat santaikoj gyvena su bažnyčia, tapo da-gi iš plėšikų bedievių bažnyčios ramščiais ir pilipriais. Priegtam jų visa galybė maža, piniguočiai pradeda viešpatauti. Bajorų titulai nustoja vertės.

Burzuazija (pabrikantai, piniguočiai vertelgos ir vaizbunai) ne visur vienaip apsieina su bažnyčia. Kur burzuazija yra priešinga esančiam valstybės tvarkai, ten ji yra priešinga ir visai bažnyčiai — kunigams, vienuoliams, kurie tarnaudami esančiai valdžiai apsunkina jos (burzuazijos) pakilimą. Bet kaip burzuazija pradeda viešpatauti, kaip viskas valstybėje jos rankose, tada nebeturi priezasties mazinti bažnyčios įtekmę ant žmonių kuriuos jie išnaudoja, da-gi naudinga, kad ji trukdytų darbininkų susipratimą, apsunkintų panaikinimą esančios tvarkos. Jau nebevisa bažnyčia pasirodo burzuazams negera, bauria įtaisa, kuri reikia panaikinti, bet tik nepriklausomai, tik neprigulinti valstybei (t. y. burzuazijai) bažnyčios dalis dar ją siutina. Ir toji siuta palengva išnyksta. Tarptautiška bažnyčia jai nebebaisi; nes ji pati tapo tarptautiška.

Bažnyčia pati lengvai prisitaikė prie ekonomiskų kapitalo reikalų. Skaitlius švenčių net ir katalikų kraštuose gerokai sumazėjo, darbininkai ilgiaus gali dirbti. Labdaringos įtaisos bažnyčių nebevaržo, užtektinai yra proletarijų, da-gi tos įtaisos naudingos, nes jos sumazina kapitalistų išlaidas palaikymui pavargėlių. Kapitalistų kliasa nebežiuri dabar godzia akim ir su pavydu į bažnyčios turtus, nes jie (kapitalistai) patįs baisiai pralobo, jog bažnyčios turtai tai patįs niekai ir nebereikalauja bevogti iš bažnyčių.

Antrą vertus, susipratusiųjų darbininkų skaičius auga, žada sugriauti burzuazų viešpatystę, todėl šie nebenori griauti bažnyčios įtekmę. Liaudziai reikia užlaikyti religija, sako ponai. Ir pas turtinguosius nyksta spēkos ir noras eiti prieš bažnyčią. Nors kartais ir atsitinka tokia kova, kaip tai neseniai atsitiko

Prancuzijoj dėl vienuolinių (kongregacijų).

Piniguočių luoma turi tokią ypatybę, jog ji karaliauja, bet ne viešpatauja, t. y. — dalį savo viešpatystės darbų paveda atlikti kitiems; jie paveda tai padaryti kitoms klesoms ir luomoms, kurias yra ar naujai sutvėrus, ar seniau esančias pajungus. Prie pirmųjų priguli raštininkai, mokslininkai, mokytojai, valdininkai, prie pastutiniųjų apicieriai ir kunigai. Bet jeigu ta luoma yra didelė, gerai organizuota, stipri, tai ji neretai sukyla prieš savo poną. Tankiausiai maištus pakelia prieš burzuaziją katalikų bažnyčia su garsia praeitim, su atgaleivių simpatijomis ir galybe. Nereikia tik apsigauti dėl to trukšmo, dėl vaidų, kurie kyla tarp bažnyčios ir burzuazijos. Tai paprasti naminiai vaidai tarp paties ir pačios, kurie vienas kito reikalauja ir negali persiskirti. O trečia ypata įsimaišo į tuos vaidus tik klaidingai priėmus juos už rimtus.

Iš trumpos peržvelgos matome, jog „bedieviai“ pagal amžiaus mainėsi. Todėl nereikia perdaug imti prie širdies, jeigu kas bus pavadintas „bedieviu“. Amžiai praeis ir dabartiniai bedieviai nebebus vadinami bedieviais.

* * *

Iš to, kas pirmiaus pasakyta, matome, jog bažnyčia kitą kartą atliko didelį ir naudingą darbą politiskame gyvenime. Todėl negalima sakyti, jog iš jos yra kilusios skriaudos ir melai žmonijoj. Spaudžia mus kapitalas ir valdžia, bažnyčia-gi jiems tarnauja, ji yra jų advokatu, anaipol ne tikroju prispaudėju. Norint pikta prašalinti, reikia panaikinti patį prispaudėją, o ne jo sandininką-advokatą.

Bet yra visuomenės klodai, kurie užsiapuola ant vienu kunigų. Yra tai liberalai, kurie mina kelią kapitalui. Ji ten stiprus, kur kapitalizmas silpnas, da reikalauja pirmtakunų, kurie vylingomis kalbomis prirengtų dirvą kapitalo viešpatystei. Esant absoliutizmui jie skelbia, jog visas blogas paeina nuo karaliaus, valdininkų, bajorų ir kunigų, skelbia, buk šitų įtekmę panaikinus, ateisiant dangaus karalystė ant žemės. Griuvo tos kliutis, varguoliai pasijuto lengviaus, bet laimės nemato, ir tas pats, nors kitoj formoj, sunkumas jiems grįžta...

Liberalai neretai kviečia darbininkus į talką, sakydami, jog tai bendras mūsų priešas. Bet tai viena veidmainystė ar pakydimas. Burzuazija negali apsieiti be bažnyčios, nori tik ją sau pasijungti, kad jai tarnautų. Pasiekus tą tikslą, ji savo kapitalui apginti turi vieną geresnį iš daugelio apginėjų. Tai-gi nėra reikalo proletarijam padėti liberalams jų vaiduose su kunigais, nors jie ir kvieštų į talką. Proletarijai turi savo politiką varyti, turi eiti savais keliais.

GALAS.

Lietuviu tauta

senoveje ir šiandien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tąsa.)

kurios iš tiesų atvedė ant susitikimo abiejų monarchų. Dabar Vytautas pasiuntė drauge su Andrzejko pas karalių savą sekretorių Liutką iš Brzezies, nors kaip jis pats sako, „teip pat su nuolankiais ir draug škais žodžiais“, bet ir su žinia, kad jis neatidės dienos karunavojimosi ir todėl negalės su karaliumi susieiti. Bet jau 8 d. rugsėjo buvo nauji Jagėlos pasiuntiniai pas Vytautą, kurie vėl vardan karaliaus ir teip gi Lenkų klupsti globojo, tegul tik jis atidedas karunavojimą ir susieinas su karaliumi parubežėje: karalius viską dėl jo padarys, dėl jo garbės ir jo naudos, lyginai kaip dėl savęs, nes ans nieko teip labai netrokštąs kaip su Vytautu gyventi senoje prie telystėje ir broliškoje meilėje. Vytautas vėl atsakė, kad jis negalys atidėlioti dieną karunavojimosi, bet jau vienu žingsniu prie karaliaus pasviro, sakydamas, kad jis rods su karaliumi noris susieiti, tik jis noris galiaus žinoti, „kam ir ko“? Tad pasiuntiniai pasakė, kaip derybos turėtų vedamos buti: karalius noris jam karuną „malonėti“, jeigu jis aną priimtų pats dėl savęs „iki savam gyvenimui“, bet jam numirus „teigul vėl pareitų, kaip kad pirma yra buvę“. Tokį projektą regimai Vytautas pagyrė, nes jis pasiuntė pas karalių Nik. Maldrzyką pranešti, kad jam negalint apieisti vietą, kur jis švęs karunavojimą, karalius atvyktų į Vilnių. To gana buvo. Jagėla, nieko toliau nelaukdamas, traukė į Lietuvą, nepasiprašęs nė pavelyjimo gromatos, nežiurint į prieštaravimą senatorių. Vytautas priėmė jį su didele pagarbe, liepė saviems kunigaikščiams ir bajorams iš toli pasitikti, pakeliui gausiai ganėdino jo reikalavimams; ir kada karalius 10 d. spalio atkako į Pavilnę, Vytautas raitas iškako už mylios jį pasitikti, drauge su savo pačiais ir visais savo karunavojimo svečiais, ir tad abudu seniu glamonėjosi apikabinę. Nuo tos valandos Vytauto mintys atsismainė: tur-but Jagėla parodė jam popieras, atimtas nuo Cigalos. Kas link menkniekių greitai parėjo į sutikimą, bet karunavojimą nebegalima buvo mesti į šalį. Tur-but Vytautas sutiko ant to, kad karunavojimas tik ypatai Vytauto teteks, o šiaip prietikiiai Lietuvos prie Lenkijos neatsimainys. Tokią atmainą Vytauto minčių išreiškia gromata, rašyta 13 d. spalio karaliui Sigismuntui, kur ans išmėtinėja net tamjam, kam ant paskirtos dienos neprisiuntė karuną, nors Vytautas turėjo žinoti, kad tame dalyke Lenkai kalti buvo. Apsikarunuoti jis apsikarunuose, bet dabar dalykai teip stovi, kad jis esąs pareikalavęs nuo Lenkijos didikų jų pritarimo. Todėl Sigismuntas, be didelių klapatų, galis karunas siųsti, jeigu dar noris, tik ne su teip daugeliu palydovų, ambasadorių ir kunigaikščių, bet mažiaus įžiurimu budu (secreiori modo) su nedaugeliu paslų. Nors jis galėtų karunas siųsti ir per Lenkiją, vienok atvangesnis esąs kelias per Prusiją. Veikiai potam Jagėla gavo žinią, kad Sigismuntas pasirijo su ginkluota ranka pervesdinti paslus su karunomis per Lenkiją į Prusiją; tuojuo, 15 d. spalio, Vytautas rašo antrą gromatą Sigismuntui ir prašo, kad to nedarytų, nes jų bėgančiuose reikaluose

esąs kiteip ir draugingiaus susišnekėjęs su savo brangiausiu broliu, Lenkijos karaliumi. Todėl jis netik kad varu tegul savo paslus nepervesdinaš, bet dabar tegul su visu ne nesiuočias jų pirma, negu Vytautas vėl duosės žinią. Tuomi tarpu busė lenkiški didikai prisiuntę pritarimą karunavojimui, po kam jis pasitikis su savo broliu, karaliumi Lenkijos, pareiti į gerą sutarimą, ir tuomet Sigismunto paslai galėse per Lenkiją keliauti su atvauga. Aišku iš to rašymo yra, kad Vytautas jau su Jagėla buvo susitaręs kas link karunavojimo, ir įstabu gana, kad Vytautas tuomet mandagiai, bet nieko netrunkant atsisveikino su svečiais, atkakusiais ant karunavojimo. Vytautui nebuvo lemta nešioti karuną, nes jis umai įsirgo — sako tula votis atsivėrė tarpmentėje (karbunkula?)—ir į dvi savaites mirė 27 d. spalio 1430 m. Trakų pylyje, kur jis iš Vilniaus buvo navykęs. Jis tapo palaidotas Vilniuje, šv. Stanislovo bažnyčioje, šale kunigaikštienės Onos. Teip tad 86 mete amžiaus užgeso tas Lietuvos didvyris ant rankų brolio savo Jagėlos, kurs drauge su Olesnickiu be paliovos iki pastarai valandai sedėjo prie jo patalo¹⁾. Jagėla pats ir Lenkų istorikas Dlugošius tvirtina, kad, jausdamas prisiartinantį galą, Vytautas, akvaizdoje savo pačios ir savų didikų, pripažinęs, jog jis esąs įgyjas visas savų žemes ir urėdą did. kunigaikščio nuo Jagėlos, ir kad jis todėl viską palikęs ant Jagėlos rankų. Ar teip buvo iš tiesų ar ne, mės šiadien nežinome, reikėtų rasti ištikimesnius liudytojus negu Lenkai ir jų veltvylingas karalius.

Iš mirties Vytauto Lenkai linksmų buvo, nes su jo numirimu tikėjosi, kad mąstis separatizmo podraug pasiliko palaidota; juk Lenkija—ant Lenkų—tapo Vytauto įpėdiniu, ir naudojosi iš vaisių keletdešimtmetinio triuso žmogaus, kuriam po šitai dienai šiaur-rytinėje Europos pusėje nebuvo lygaus galingume. Bet Lietuviai, ilgai dar po mirties Vytauto rinkosi didžius kunigaikščius, ir tuomi protestavojo prieš Lenkų užmačias.

Vytautas ne vien dėl savo tėvynės buvo daug padirbėjęs, bet ir dėl visos Europos: jis subaudė Totorius rytuose, o kryžievių zokoną vakaruose, per ką vėlesnė reforma bažnyčios pastojo galimu daigtu. Nė vienas iš jo pranokėjų nepaliko Lietuvos teip pralobintos, plačios ir atvangios nuo rusų pusės, ir nė vienas iš jo įpėdinių nemokėjo tėvynę palaikyti ant tokios augštumos. Vytautas turėjo už pačias kunigaikščius Rusijos—Mariją Praksėdą, Oną (kuri Vilniuje įsteigė bažnyčią šv. Onos) ir Julijoną.

Vytautas buvo nedidelio augalotumo, bet gražaus stumens ir veido, barzdos ir usų nenešiojo. Budą turėjo gairų, buvo energiškąs ir karštas. darbštus, mylėjo iškilmes. Paprastai gyvendavo Trakuose, dvaras gi jo buvo didelis ir puikus; jis labai mėgo mokintus žmones ir duosningai juos apdovano-davo. Graži kalba jam labai patikdavo, bet gražių žodžių tuščiai ištartų arba ištartų blogame reikale nemėgdavo, ir kada sykį prieš jį kiti gyrė iškalbumą vieno maguato, jis atsiliepė: „velyčiau ne teip švelniai kalbėti, bet teisybę“. Mokėjo kalbas

1) Staigus įsirgimas, mirtis ant rankų Jagėlos ir Olesnickio, pažadina nepasitikėjimą, ir noroms nenoroms Lietuviams prisimena sklepas Krėvoje 15 d. rugpjūčio 1382 m. ir palocius Trakuose 27 d. spalio 1430 m. Teip rašo vienas lietuviškąs istorikas.

(Toliaus bus).

Dabar yra laikas organizuotis.

Prigulinti prie unijos dabar gali sušelpiti savo vienuolius neprigulintus prie unijos.

Dabar pra laikas unijos sąnariams padaryti gerą darbą unijai ir sau patiems tuo pačiu tarpu. Dabar yra tik-ka po per galei, kurią uniją turėjo minkštosios anglies apskričiuose, ir visi mainų darbininkai, kurie ten buvo ir į ten keliauja, kalba apie pakėlimą mokesčių, unijos iškariautos.

Dabar daugelis mūsų tautiečių atvažiuoja iš užmarės į šią šalį, kad užimti angliakasyklos vietas, kurie susirinkę čion kiek grašio, grįžta į Lietuvą arba išvažiuoja į kitas šios šalies vietas, kad pradėti kokį biznį.

Ant tų naujai atvažiuojančių pirmi apsiereiškimai visados daro smarkų įspūdį ir jiems tuojau reikia duot suprast, kaip yra svarbus dalykas tuoj prisidėti prie angliakasių unijos. Tokiu budu nebut jokio sunkumo ne tik padidinti uniją tuose distriktuose, kur jau ji yra, bet ir praplatinti ją į greita esančius distriktus, kur da jos nėra.

Ir vel tuose distriktuose, kur da nėra unijos, yra mainierių, kurie jau nuo seniai trokštų prisirašyt prie unijos, bet kurie neturėjo tiek energijos, kad pakilti ir susiorganizuoti. Dabar per mokesčių pakėlimą, kuį angliakasiai įgijo per uniją, tie neprigulinti prie unijos vyrai gavo truputį įkvėpimo, be kurio jie negalėjo pirmiau pradėti organizuotis ir paskui naudotis iš prigulėjimo prie unijos. Viskas, ko daugelis iš jų reikia, tai tik truputis paraginimo. Jei tik kurie iš angliakasių, turėjusių naują iš prigulėjimo prie unijos, biskį pasidaruorų ir savo tautos žmonėms neprigulintiems parodytu kad jau yra laikas visiems pri-

sirašyt prie unijos, jie patps ne pasijustų, kaip smarkiai padidintų uniją.

Yra tai stebėtinai daigtas, kaip tai syki pradėta unija greitai auga distriktuose, kurie pirmiau neprigulėjo prie unijos. Juo inteligentiškesniais žmonės darosi, tuo apšviestiesniais tampa, juo aiškiau jie mato, kaip neatbutinai yru reikalingu prigulėti prie unijos jei nori turėti atsakančių uždarbį ir atakačias darbo išlygas. Kad klauso pasakojimų kitų datyrimo, kad jie skaito, ką unija yra padarius ir ką gero dabar daro, jie supranta jog be unijos jie butų visai be pajiegy, o su ja yra galingi. Atskyrum jie nieko negali padaryti, kad priversti operatorius pripažinti faktą, jog operatoriai gali reikslauti prekės už savo anglį, žmonės turi tiesą seikalauti prekės už darbą, kuriuo anglis yra kasama.

Teatras ir Balius.

Newark, N. J. Parengė atstovai visų dravyčių ir kuopų. bus lėšama „Amerika Pirtyje“. Komedijs 3 atidengimuose, tarpe atidengimų bus dainos ir monologai. Atsibus subatoj 19-tą Gegužo 1906 m. Svetainėje Wicemanus, 209 Ferry str. Pradžia 7:30. Įanaga 25c. ir 35 centai. Paskirtas pelnas revoliucijos reikšlams. Nuolankiai užkviečia.

Komitetas.

Parduodu kriaučiskus irankius.

Ant pardavimo kriaučiaus rakan-dai, gera vieta lietuvio apgyventa, darbas gerai eina, 3 kriaučiai dirba. Priežastis pardavimo dēlei nesveikatos išvažiuoju į seną kontrę, parduodu pigiai už šimtą dolerių.

G. Stevens
607 N. Main st.
Montello, Mass.

Lietuviškas advokatas,

Tamas Butkevychius iš Nanticoke, Pa. pabaigęs universitetą atidarė ofisus šiose vietose: 10 N. Eranklin str. Wilkes-Barre, Pa. ir 3 Keyston Bldg Nanticoke, Pa. Lietuviai kurie turėsit kokį reikalą, kreipkitės pas savo tai tieti Tamą Butkevychių.

Negalėjo dirbt.

Jonas F. Kolacek, iš Mount Calm, Tex., papasakoja savo nelaimes, kurios jį pasiekė nepersenei. „Aš praneša jums, kokis nepaprastas traukimas pradėjo traukti mano kojas, o tolyn ir rankas, ypač prieš permaining cro, ir negalėjau dirbti. Tuoj aš pradėjau vartoti Trinerio Amerikonišką Kartujį Vyną ir pasekmės buvo geros. Sunaudojus kelėtą bonkų visai pradingo traukintis; todėl aš rodiju kiekvienam sergančiam tas gyduoles naudoti.“ Šis žmogus turėjo reumatizmą ir Trinerio Amerikonišką Kartusis Vynas išgydė jį, nes jis išvarinėja kraują ir suteikia naują gyvybę visam kunui. Jei stoka tyro kraujo, stiprių nervų, stipraus sudėjimo, tvirtų muskulų, geros sveikatos, tegul naudoja Trinerio Amerikonišką Elksyrą Kartausiaus Vyno. Gaunamas visose aptiekoje arba pas pabrikauią, Joseph Triner, 796 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Naujas Telephonas No. 8208.

Jonas Dzedolikas

LIETUVISKAS GRABORIUS.

Karietos ant veseilių, laiduvių ir krikštynų

Vezimai perkraustymui ir t. t.

Laikau **HOTĒLI**,

viesoklių gėrymų, kaip tai: viesoklos arleikos, vy no skanana alaus, porterio ir kvėpėčių cigarų.

455 Main st. KINGSTON, PA.

Farmos ir darbai!

New Yorko Stėite lietuviška kolonija da turi jie kolias-dėsimtis farmų ant pardavimo, nekurių prekių čia įdedam: 40 akrų farma už \$800, 99 akrų farma už \$1000, 199 akrų farma už \$1650, 133 akrų farma už \$1700 ir kitos visos farmos su trioboms reikalingoms ukinykstei, parsiduoda ant lengvų išmokesčių, dėl artėsių žinių rašykite pas čionykščius lietuvius fermerius įdėdami už 2c. markę dėl atsakymo.

GEO. KLEEK & CO.
Poolville, N. Y.

Jon Wasczila,

Pasiuva puikiai drabuzius ant visokių madų, kaip vyrams teip ir moterims siutus.

Reikalė meldžiame tautiečių atsilankyti ir persitikrinti iš mūsų darbo gerumo.

Jonas Vasczila

E. 14 st. and Walnut st.

BERWICK, PA.

Gramatika

ANGLIŠKOS KALBOS su ištarimu kiekvieno žodžio ietuviškai—sekančiai book (buk), knyga, ice (ais), ledas ir t. t.

Knyga apdaryta, 174 puslapiai su prisiuntimu \$1-25.

Pinigus geriausia yra prisiųsti per „Postal Money Order“, ant adreso:

P. MIKOLAINIS,

P. O. Box 15, Station, D.,

New York City.

LIETUVISKAS KRIAUCIUS

Kaz. Milišauskas

285 E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Padaro steliuotus siutus paga, naujausią madą, puikiai tinkamus dručiai ir už prieinamą prekę. Senus siutus pertaiso ir iščystyja. Darbas visados atsakančias kiekvienam patiks.

Nerviszki Vyrai.

Vyrams reikalaujantiems pagalbos prisiųsti kopija garsaus recepto dykal. Ne C. O. D. ne apgavimus vaistus, tikrai recepta. Perskaitykite szla pasarga **ATSARGIAI!**

Šis pasarga yra vyrams sugriautos nervizkos sistemos, kurie per savo jaunystes klaidas ja papilde Klausykite mano patarimo. Sustokite bando patentuotus apgavimus vaistus, elektrizkus diržus, „specialistus“ ir kitus netikusius be vertes gydymus. Nuo diržų nepagyte o nuolat vartodami vaistus sunaikysite pilvo žlebezljma, užnuodinsite visa sistema ir padarysite savo ligą nelegzdona.

Daug metu aš kentėjau savo jaunystes klaidas, nervizkuma, naktinius tekejimus, stoka vyriezkumo, silpna atminty, stoka ambicijos, neramuma, gedinguma, etrenu skaudėjima, viratiny nusilpima ir tt. kaip paikasas pirkau ir vartojau visokias patentuotas gyduoles ir viera ka tik lezgirdes. Ant galo buvai priverstas važiuoti in Europa pagalbos įieszkot pas garsu daktara, kurs mane ir išgyde.

To daktaro recepta, pagal kuri man valetai buvo uzrasztyti, aš ir dabar turiu pas save. Kaip tai sunku yra pagyti nuo-tu ligu aš žinau lez patyrimo, todėl aš noriu ir kitus pagelbeti. Kas man apraszys savo liga, aš jam pasiunsiu užpe-czetytame laiszke to recepto kopija su patarimais dykal. Aš jau gavau szimtus laiszku laz visu sztes szalies kraaszty nuo vyru, kurie raszo kad imdami vaistus pagal szy recepta vislezkai pagijo, teip ir aš.

Recepte uzrasztyti stiprus bet nevodinti valetai ir receptas teip parasztytas kad valetus galima gauti kiekvienoje geroje aptiekoje už mažus pinigus. Gave recepta, jei nenoresite patys eiti in aptieka užsteliuot valetus, tai paraszykite man, o aš jums juos szla Chicagoje pasirupinsiu ir prsiunsiu. Aš ne vonezliu C. O. D. kad lezvilloti nuo jus pinigus, arba parduoti jums valetus, kuriu jus nenrite. Jeigu patomsyte mane kamo nors neteleingiu, galite tai pagarsyti szitamo parzliame laikrasztyje.

Šis pasarga gal nebūs daugian garsinama, taigi raszykite man szlandien, o gausite to recepto kopija ir reikalingus patarimus dykal tuojau. Szj pasiulijima aš galiu atikti be jokiu jums kasztu. Adresuokite:

C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.